

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2024-2025
MEDIERE INTERCULTURALĂ ȘI INTERRELIGIOASĂ
Anul II / Semestrul 2

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918”
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.5. Ciclul de studii	MASTER (2024-2026)
1.6. Programul de studii	MEDIERE INTERCULTURALĂ ȘI INTERRELIGIOASĂ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Epistolografia paulină ca sursă a culturii dialogului			2. Cod disciplină		MED 210	
2.3. Titularul activității de curs			Pr. Conf. Dr. Alexandru Moldovan					
2.4. Titularul activității de seminar								
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	4	2.7. Tipul de evaluare	C	2.8. Regimul disciplinei	Apr.	

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					45
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					55
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
• Tutorat					5
• Examinări					3
• Alte activități (exersări practice)					15
Total ore activități individuale					133

3.7 Total ore studiu individual	133
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	175
3.10 Numărul de credite	7

4. **Precondiții** (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. **Condiții** (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Videoproiector, lap-top, flipchart</i>
5.2. de desfășurare a seminarului	<i>Sală dotată cu tablă, lap-top, flipchart, video-proiector</i>

6. **Competențe specifice acumulate**

Competențe profesionale	Cunoașterea și utilizarea terminologiei biblice ; cunoaște cuprinsul Noului Testament; cunoaște istoria alcătuirii canonului Noului Testament; cunoaște instrumentele de lucru ale studiului biblic al Noului Testament; cunoaște etapele pe care le parcurge exegetul pentru aflarea sensurilor pericopelor biblice; este capabil să descopere actualitatea textului sau a pericopei biblice pentru omul contemporan;
Competențe transversale	aplicarea regulilor de muncă organizată și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională; culege informații din medii științifice străine, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei doctrine;

7. **Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Sfântul Apostol Pavel ocupă un loc central în Noul Testament și în creștinătatea primară. Apostolul Neamurilor este personalitatea marcantă a acelei epoci din mai multe motive: pentru modul unic în care s-a întâlnit cu Hristos Cel Înviat; pentru activitatea misionară enormă pe care a desfășurat-o, activitate care a avut drept consecință întemeierea mai multor comunități creștine; pentru originalitatea gândirii sale, dezvoltată pe baza tradiției Bisericii Primare și, în sfârșit, dar nu în ultimul rând, pentru prețioasa activitate literară, din care s-au transmis posterității scrieri fundamentale pentru istoria, și mai ales, pentru credința Bisericii. Aceste motive, și nu numai, conferă lui Saul din Tars trăsăturile unei originalități care exclude din start teza modernă care ar dori să vadă în el „al doilea întemeietor” al Creștinismului, o originalitate care-l distinge net de oricare altă personalitate creștină a veacului I.
---------------------------------------	--

7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea și utilizarea terminologiei biblice; Cursul de Noul Testament îl va ajuta pe masterandul de la MEDIERE INTERCULTURALĂ să descopere bogăția teologică cuprinsă în scrierile Sfântului Apostol Pavel; Cursul îl va ajuta să descopere actualitatea textelor sfinte inspirate pentru omul contemporan; Cursul îl va ajuta să-și îndrepte gândurile și idealurile spre „cele înalte”, spre „cele de Sus” și să se deschidă mai mult spre actul inspirației; Cursul îl va ajuta pe masterandul de la MEDIERE INTERCULTURALĂ să înțeleagă faptul că textul inspirat îl interceptează pe fiecare om în parte și că are un răspuns la multitudinea de probleme cu care acesta se confruntă; Cursul intitulat „Epistolografia paulină ca sursă a culturii dialogului” îl va ajuta pe masterandul de la MEDIERE INTERCULTURALĂ în pregătirea sa pentru viață și, totodată, să înfrunte cu rigoare științifică și cu hotărâre noile provocări care provin din partea unei lumi amenințată de necredință și de nedreptate.
---------------------------	---

8. Conținuturi

8. 1 CURS	Metode de predare	Observații
1. „CORPUS PAULINUM” EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ 1.1 Sfântul Apostol Pavel și scrierile sale; 1.2 „epistole” sau „scrisori”? 1.3 Numărul epistolelor pauline; 1.4 Împărțirea epistolelor pauline; 1.5 Forma epistolelor pauline; 1.6 Literatura paulină apocrifă (Scrisori; Faptele lui Pavel; Apocalipsa lui Pavel; Rugăciunea Apostolului Pavel);	Materiale didactice imprimate; Prelegere, discuții; Videoproiector;	1 oră fizică
2. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLELE CĂTRE TESALONICENI 2.1 Tesalonicul și Tesalonicenii; 2.2 Misiunea Sfântului Apostol Pavel la Tesalonic (relatarea din Faptele Apostolilor; situația descrisă în epistolele pe care le-a trimis Tesalonicenilor); 2.3 Împrejurările în care au fost scrise epistolele către Tesaloniceni; 2.4 Prima teologie paulină (1 și 2 Tesaloniceni – documente ale teologiei Sfântului Pavel); 2.5 Pericopa „Cei vii și cei adormiți la Parusie” (1 Tes 4, 13-18);	Materiale didactice imprimate; Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică

3. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE GALATENI 3.1 Galatia (elenistică; romană; cultura și religia Galatiei romane); 3.2 Sfântul Apostol Pavel și Galatenii; 3.3 Adresă și salutare; 3.4 Reproș adresat Galatenilor (Gal 1, 6 – 4, 11) (autobiografie; argumentul Scripturii); 3.5 Învățăături și îndemnuri (Gal 4, 12 – 6, 10) (autobiografie; argumentul Scripturii);	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
4. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLELE CĂTRE CORINTENI 4.1 Corintul și Corintenii; 4.2 Corespondența Sfântului Apostol Pavel cu Biserica din Corint; 4.3 Cuprinsul Primei epistole (adresă și salutare; rugăciunea de mulțumire; Dezbinări și scandaluri în Corint; Răspunsuri date veștilor despre credincioșii din Corint; Răspunsuri date de Sfântul Pavel unor întrebări ale Corintenilor); 4.4 Adunările liturgice și harismele; „Calea cea mai presus de toate” – Imnul Dragostei (1 Cor 13); 4.5 Învierea lui Hristos. Învierea noastră (1 Cor 15); 4.6 Elemente concluzive; 4.7 Epistola a Doua către Corinteni (Împrejurările și data scrierii Epistolei; Apologie personală; Colecta pentru Biserica din Ierusalim; Apologie polemică);	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
5. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE ROMANI 5.1 ROMA și creștinismul roman (Ce știm despre Biserica din Roma?); 5.2 Împrejurările și data scrierii Epistolei către Romani; 5.3 Introducere (Rm 1, 1-17); 5.4 Condiția umană – Neamurile și Iudeii (Rm 1,18 – 3,20); 5.5 Răspunsul Evangheliei (Rm 3,21 – 5,21); 5.6 Problema păcatului, a morții și a Legii (Rm 6,1 – 8,39); 5.7 Situația lui Israel; „Ce se întâmplă cu Israel acum?” (Rm 9,1 – 11,36); 5.8 Efectele practice ale Evangheliei (Rm 12,1 – 15,13);	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică

6. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ FILIPENI, EFESENI, COLOSENI ȘI FILIMON 6.1 Captivitatea Sfântului Apostol Pavel (la Efes și la Roma); 6.2 Cetatea Filipi și locuitorii ei; 6.3 Biserica din Filipi și Apostolul Pavel; 6.4 Oponenții Sfântului Apostol Pavel (Iudaizanții); 6.5 Imnul hristologic (Filipeni 2, 6-11); 6.6 Teme teologice abordate în cuprinsul epistolei;	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
7. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE EFESENI 7.1 Efesul (Epoca pre-romană; Cetatea romană; Instituții și edificii; Zeița Artemis și alte divinități); 7.2 Istorisirea lucanică a misiunii Sfântului Pavel la Efes; 7.3 Temele teologice abordate în cuprinsul epistolei (Măreția lui Dumnezeu; Hristos preamărit; Mântuirea în dimensiunea ei prezentă; 7.4 Condiția celor credincioși; Unitatea dintre Iudei și Neamuri; 7.5 Lupta duhovnicească; Obligațiile morale ale celor credincioși; 7.6 Pavel, Apostol al neamurilor; Biserica lui Hristos;	Materiale didactice imprimate; Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
8. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE COLOSENI 8.1 Preliminarii; 8.2 Cuprinsul Epistolei către Coloseni (pe scurt); 8.3 Partea doctrinar-teologică; 8.4 Partea a doua (polemică); 8.5 Partea a treia (parenetică).	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
9. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE FILIMON 9.1 Preliminarii; 9.2 Cine era Filimon? 9.3 Cuprinsul Epistolei către Filimon.	Materiale didactice imprimate Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică

10. EPISTOLOGRAFIA PAULINĂ EPISTOLA CĂTRE EVREI 10.1 Preliminarii; 10.2 Problema autorului epistolei; 10.3 PREOȚIA LUI IISUS HRISTOS; 10.4 Iisus Hristos, Arhiereu veșnic după Epistola către Evrei; 10.5 Credința și roadele ei (Evrei cap. 11).	Materiale didactice imprimare Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
11. SFÂNTUL APOSTOL PAVEL CHEMAREA LA APOSTOLAT 11.1 Istoria interpretării textului din Fapte 9, 1-20; 11.2 Textele din Noul Testament care fac referire la chemarea lui Saul (Galateni 1, 11-17; Filipeni 3, 4 – 17; 1 Timotei 1, 12-17; Romani cap.7; Fapte 9, 1-20; Fapte 22, 1-21; Fapte 26, 2-23); 11.3 Alte mărturii pauline.	Materiale didactice imprimare Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
12. SFÂNTUL APOSTOL PAVEL CHEMAREA LA APOSTOLAT 12.1 Convertirea / Chemarea lui Saul în Noul Testament; 12.2 Unele chestiuni critice; 12.3 Definiția convertirii; 12.4 Și-a schimbat Apostolul Pavel religia? 12.5 Experiența lui Pavel ca model pentru creștini.	Materiale didactice imprimare Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
13. SFÂNTUL APOSTOL PAVEL ÎN IUDAISM 13.1 Preliminarii; 13.2 Declarații autobiografice ale Sfântului Apostol Pavel; 13.3 Educația oficială a Sfântului Pavel în Iudaism; 13.4 Sfântul Apostol Pavel ca iudeu.	Materiale didactice imprimare Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică
14. SFÂNTUL APOSTOL PAVEL ȘI COLABORATORII SĂI 14.1 Colaboratorii Sfântului Apostol Pavel pomeniți în Faptele Apostolilor și în Epistolele pauline; 14.2 Numărul colaboratorilor Sfântului Apostol Pavel; 14.3 Denumirile colaboratorilor Sfântului Apostol Pavel (tabel).	Materiale didactice imprimare Prelegere, discuții; Videoproiector	1 oră fizică

8.2 SEMINAR		
1. Sfântul Apostol Pavel și scrierile sale	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
2. Prima teologie paulină; Epistolele Sfântului Pavel către Tesaloniceni	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
3. "Evangelia Sfântului Pavel"	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
4. Învierea lui Hristos. Învierea noastră (1 Cor 15)	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
5. Problema păcatului, a morții și a Legii	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
6. Oponenții Sfântului Apostol Pavel (Iudaizanții)	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
7. Pavel, Apostol al neamurilor; Biserica lui Hristos	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
8. Cuprinsul Epistolei către Coloseni	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
9. Cuprinsul Epistolei către Filimon	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
10. Preoția lui Iisus Hristos	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
11. Istoria interpretării textului din Fapte 9, 1-20	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
12. Chemarea lui Saul în Noul Testament	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
13. Declarații autobiografice ale Sfântului Apostol Pavel	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice
14. Colaboratorii Sfântului Apostol Pavel	Dialog; Prezentări lucrări de seminar	2 ore fizice

8.3 BIBLIOGRAFIE

SFÂNTA SCRIPTURĂ, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, Versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2001;

STUDIUL NOULUI TESTAMENT (Manual de pentru Institutele Teologice);

Raymond E. Brown, Joseph A. Fitzmyer, Roland E. Murphy, *The Jerome Biblical Commentary*, The Old Testament and The New Testament, New York, 1968;

NUOVO GRANDE COMMENTARIO BIBLICO, Roma, Queriniana Editrice, 2001;

Il Popolo ebraico e le sue Sacre Scritture nella Bibbia cristiana, Roma, Libreria Editrice Vaticana, 2001;

DIZIONARIO DI PAOLO E DELLE SUE LETTERE a cura di G.F. Hawthorne, R.P. Martin, D.G. Reid; edizione italiana a cura di Romano Penna; apud *Dictionary of Paul and His Letters*. Torino: Edizioni San Paolo, 2000.

ALETTI, Jean-Noël, *Comment Dieu est-il juste? Clefs pour interpréter l'Épître aux Romains*, Paris, Seuil, 1991.

ARION, Leon G., „Concepția paulină despre Biserică, cu specială privire la Epistola către Efeseni”, în „Studii Teologice” VII (1965), nr. 7-8, p. 402-417.

BARBAGLIO, Giuseppe, *La prima lettera ai Corinzi*, Bologna, Edizioni Dehoniane, 1996.

BARRETT, K. Charles, *La prima lettera ai Corinti*, Bologna, Edizioni Dehoniane, 1979.

BENEA, N. Olimpiu, „*Cruce și Jertfă în Epistola către Coloseni. O perspectivă a teologiei patristice și românești contemporane*” în Pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru MORARU și Drd. Paula BUD (coord.), „*Crucea – Semn, simbol și putere*”, Renașterea, Cluj-Napoca, 2008, p. 105-122.

BENEA, N. Olimpiu, „*Paternitatea paulină a Bisericii din Colose – repere și dileme în isagogia modernă*” în „*Analele Științifice ale Facultății de Teologie Ortodoxă*”. Tomul XIII (2009-2011), Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 2012, p. 181-200.

BOVON, François, *Les Actes Apocryphes des Apôtres*, Labor et Fides, Genève, 1981.

BULTMANN, Rudolf, *Teologia del Nuovo Testamento*, Biblioteca di teologia contemporanea 46, Brescia, Queriniana Editrice, 1993.

COMAN, Constantin, „*Sf. Ev. Luca, autorul Epistolelor Pastorale – o ipoteză*”, în BOR CXVI (1998) 7-12, p. 360-370.

COMAN, Constantin, „*Antropologia paulină – dihotomism sau trihotomism*”, în O. L (1999), nr. 1-2, p. 26-39.

COMAN, Constantin, „*Libertatea și limitele ei în teologia paulină*”, în „*Vestitorul Ortodoxiei*” IX (1997) 173, p. 1-4.

CONZELMANN, Hans, *1 Corinthians*, Philadelphia, Herm Fortress, 1975.

CORBU, ierom. Agapie, „*Cuvântul înțelepciunii și cuvântul cunoștinței (I Cor. 12.8). Despre teologia discursivă și cunoașterea duhovnicească*”, în A.B. XI (2000), nr. 4-6, p. 21-30.

CULLMANN, Oscar, *Immortalità dell'anima o resurrezione dei morti? La testimonianza del Nuovo Testamento*, Biblioteca minima di cultura religiosa 17, Brescia, Paideia, 1986;

DEISSMANN, Adolf, *Light from the Ancient East*, Hodder&Stoughton, London 1910.

DOTY, G. William, *Letters in Primitive Christianity*, Fortress, Philadelphia 1973.

ERBETA, Mario, *Apocrifi del Nuovo Testamento*, vol. II-III; Marietti, Casale Monferrato 1966-1969.

FITZMYER, A., Joseph, *Lettera ai Romani, Commentario critico-teologico*, traduzione di Enzo Gatti, edizione italiana a cura di Antonio Pitta; Casale Monferrato: Edizioni Piemme, 1999; apud Joseph A. Fitzmyer, *Romans*, New York, 1993.

FITZMYER, A. Joseph, *The Letter to Philemon (AB)*, New York, Doubleday, 2000.

GNILKA, Joachim, *Lettera ai Filippesi*, Roma, Città Nuova, 1986.

HOEHNER, H., *Ephesians: An Exegetical Commentary*, Baker, Grand Rapids, 2002.

MARCU, T. Grigorie, „*Un document inspirat de mărinimie creștinească (Epistola către Filimon)*”, în M.A. II (1957), nr. 5-8, p. 412-428.

MARCU, T. Grigorie, *Combaterea interpretărilor greșite ale Eshatologiei biblice*, în M.A. V (1960), nr. 1-2, pp. 28-35.

MARCU, T. Grigorie, „*Problema unității creștine în lumina Epistolelor pauline*”, în S.T. XVII (1965), nr. 5-6, p. 275-285.

MARCU, T. Grigorie, „*Însemnătatea Epistolei Sfântului Apostol Pavel către Tit*”, în M.A. XIII (1968), nr. 4-6, p. 272-277.

MARSHALL, I. H. - TOWNER H. P., *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles* (ICC, rev.), Edinburgh, T. & T. Clark, 1999.

MIHOC, Daniel, „*Aspects of Ecclesiology in the Letter to the Ephesians according to St. John Chrysostom*”, în Sacra Scripta, VI (2008) nr. 2, 182-199.

MIHOC, Vasile, „*Sacerdoțiul după Noul Testament*”, în Mitropolia Ardealului XIX (1974), nr. 4-6, p. 250-262.

MIHOC, Vasile, „*Unitatea creștinilor întru Hristos și Biserica potrivit Epistolei către Efeseni*”, în Mitropolia Ardealului XXI (1976), nr. 1-3, p. 104-113.

MIHOC, Vasile, „*Ecleziologia Noului Testament*”, în Studii Teologice XXIX (1977), nr. 3-4, p. 233-248.

MIHOC, Vasile, *Eshatologia paulină*, în R.T. III [75] (1993), nr. 4, p. 50-68.

MIHOC, Vasile, *Epistola Sfântului Apostol Pavel către Galateni, introducere, traducere și comentariu*, teză de doctorat (I), în S.T. XXXV (1983), nr. 3-4, p. 161-298; și (II), nr. 5-6, p. 329-463.

MIHOC, Vasile, „*Imnul hristologic al Epistolei către Filipeni în contextul său (Fil. 1,27-2,18)*”, în vol. „*Per me il vivere e Cristo (Filippesi 1,1-3,21)*” (Serie Monografica di „Benedictina”, Sezione Biblico-Ecumenica, 14), Roma, 2001, p. 89-136.

MIHOC, Vasile, „*Iisus Hristos, arhiereu, după Epistola către Evrei*”, în O. XLV (1983), nr. 2, p. 176-199.

MIRCEA, Ioan, *Explicare la textul chenetotic din Filipeni 2,5-8*, în S.T. XXXIV (1982), nr. 3-4, p. 159-166.

MORARU, Eugen, „*Adam cel vechi și Adam cel Nou — Iisus Hristos în epistolele pauline*”, în M.A. XXIX (1984), nr. 3-4, p. 175-185.

MOUNCE, W. D., *Pastoral Epistles* (WBC), Nashville, Nelson, 2000.

NEAGA, Nicolae, *Atitudinea Sfântului Apostol Pavel față de Vechiul Testament*, în M.A. XII (1967), nr. 8-9, p. 633-638.

NEAGA, Nicolae, *A doua venire a lui Iisus*, în M.B. XXVIII (1978), nr. 7-9, pp. 336-340.

NICOLAESCU, I., Nicolae, *Actualitatea Epistolei I-a către Corinteni* (I), în S.T. III (1951), nr. 1-2, p. 61-99; și (II), nr. 3-4, p. 167-213.

NICOLAESCU, Nicolae, „*Ideile dogmatice și misionare ale epistolei către Coloseni*”, în M.O. V (1954), nr. 4-6, p. 152-161.

O'BRIEN, P. T., *The Epistle to the Philippians* (NIGTC), Grand Rapids, Eerdmans, 1991.

ONIȘOR, Remus, „*Unitatea și integritatea creației în scrierile Sfântului Apostol Pavel*”, în S.T. XLI (1989), nr. 4, p. 37-52.

PETRESCU, Nicolae, *Epistola către Efeseni V, 32-33. Note exegetice*, în M.O. XVIII (1976), nr. 1-2, p. 3-27.

PREDA, Constantin, *Rm 3, 10-18; Apelul la autoritatea Sfintei Scripturi și rolul acesteia în argumentația paulină din Rm 1-4*, în S.T. LII (2000), nr. 1-2, p. 100-115.

SCHLIER, H., *La Lettera ai Romani*, Commentario teologico del Nuovo Testamento 6, Paideia; Brescia 1982.

SCHLIER, H., *La lettera agli Efesini*, Commentario teologico del Nuovo Testamento X/2, Brescia, Paideia, 1973.

SCHNACKENBURG, R., *The Epistle to the Ephesians*, Edinburgh, T. & T. Clark, 1991.

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia despre căsătorie. Din comentariul la Efeseni* (I), în A.B. XIII (2002), nr. 1-3, p. 74-83; și (II), nr. 4-6, p. 72-81.

SILVA, M., *Philippians* (BECNT), Grand Rapids, Baker, 2005.

SÂRBU, Gheorghe, „*Epistola a II-a a Sfântului Apostol Pavel către Timotei, teză de doctorat* (I)”, în S.T. XXXVIII (1986), nr. 2, p. 39-91; (II), nr. 3, p. 11-51; (III), nr. 4, p. 21-65; (IV), nr. 5, p. 11-83; și (V), nr. 6, p. 15-83.

SÂRBU, Gheorghe, „*A existat o Epistolă a Sfântului Apostol Pavel către Laodiceeni?*”, în O. XII (1960), nr. 3, p. 405-431.

STAMATOIU, Dionisie, *Epistola a II-a către Tesaloniceni introducere, traducere și comentariu, teologia și actualitatea epistolei* (teză de doctorat), în T.V. V [LXXI] (1995), nr. 4-6, p. 1-205.

STAMATOIU, Dionisie, „*Iisus Hristos, Marele Arhiereu, după Epistola către Evrei*”, în G.B. XXXVIII (1979), nr. 1-2, p. 77-88.

STANCOVICI, Costel, „*Caracterul și destinația Epistolelor pastorale*”, în O. LIII (2002), nr. 1-2, p. 130-136.

TODORAN, Simion, „*Eshatologia paulină*”, în „*Îndrumător Pastoral*”, Alba Iulia, XI (1987), p. 17-25.

TODORAN, Simion, „*Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel. Studiu introductiv*”, în *Credința Ortodoxă* I (1996), nr. 3, p. 20-35.

TODORAN, Simion, „*Pnevmatologia paulină*”, în „*Anales Universitatis Apulensis*”, Series Theologica, Alba Iulia (2004), nr. 4, p. 1-14.

TOFANĂ, Stelian, „*Autorul Epistolei către Evrei, o enigmă a Noului Testament?*”, în *Theologia - Arad* (1996), p. 53-70.

TOFANĂ, Stelian, *Iisus Hristos, Arhiereu veșnic, după Epistola către Evrei*, Cluj-Napoca, 2000.

TOFANĂ, Stelian, „*Componentele și exigențele misiunii Bisericii, după Epistolele Pastorale*”, în vol. „*Misiunea Bisericii în Sfânta Scriptură și în istorie*”, Ed. LINES, Cluj-Napoca, 2006, p. 88-97.

TOFANĂ, Stelian, „*Harisma «vorbirii în limbi» mai este prezentă încă în Biserică? O perspectivă paulină*”, *Studia Theologia Orthodoxa Universitatis* (2011) 1, p.15-33.

TOFANĂ, Stelian, „*Întruparea Mântuitorului Iisus Hristos și implicațiile ei antropologice și cosmice, în viziunea Sf. Apostol Pavel (Gal. 4, 4-7; Rom. 8, 19-22)*”, în *Studia Theologia Orthodoxa Universitatis* (1996) 1-2, p. 37-52.

TOWNER, P. H., *The Letters to Timothy and Titus* (NICNT), Grand Rapids, Eerdmans, 2006.

VERZAN, Sabin, „*Epistola a I-a către Timotei a Sfântului Apostol Pavel. Introducere, traducere și comentariu, teză de doctorat*” (I), în S.T. XL (1988), nr. 2, p. 9-122; (II), nr. 3, p. 10-101; (III), nr. 4, p. 10-117; (IV), nr. 5, p. 14-85; (V), nr. 6, p. 30-108; (VI), în S.T. XLI (1989), nr. 1, p. 25-105; și (VII), nr. 2, p. 30-78.

VERZAN, Sabin, „*Cârmuirea Bisericii în Epoca apostolică*”, în *Studii Teologice* VII (1955), nr. 5-6, p. 337-352.

VILD, Marian, „*«Charis» în concepția Sfântului Apostol Pavel*”, în R.T. XIII [85] (2003), nr. 3, p. 19-39.

VIZITIU, Mihai, „*Lucrarea și darurile Sf. Duh după Epistolele I și II Corinteni*”, în T.V. I (1991) nr. 9-12, p. 144-159.

ZAMFIR, ierom. Modest, „*Eclesiologia paulină reflectată în comentariul Sfântului Ioan Gură de Aur la Epistola către Efeseni*”, în O. XLIV (1982), nr. 4, pp. 492-503.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoaște, distinge și aplică corect principalele metode de interpretare biblică, înțelege sensurile pericopelor biblice. Poate indica sensul și însemnătatea textului biblic revelat pentru omul contemporan.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10. 4 Curs	Colocviu	Evaluare orală pe baza unui subiect dintre cele dezbătute	25 %
10. 5 Seminar			
	Activitatea la seminar	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	75 %
10. 6 Standard minim de performanță:			
Pentru nota 5 (cinci): Cunoaște în linii mari conținutul literaturii pauline . Nominalizează și indică principalele pericope pauline . Cunoaște temele teologice mai importante. Nominalizează cuprinsul literaturii pauline a Noului Testament.			

Data completării 20 sept. 2024	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 27 sept. 2024	Semnătura director de departament 	

